

OBITELJ – 1. del

Predavač: prof.dr.sc. Marta Ljubešić

mljubes@erf.hr

Praktikum zgodnje obravnave (društvo
DS Slovenija)

Ljubljana, 13.3.2015

OBITELJ: Što ćemo danas raditi

□ 14.00 – 15.30

- 1. uvodno predavanje
- 2. intervju o roditeljskim potrebama (dolazi obitelj)

□ 15.45 do 17.15

- Vježba samorefleksije (što je važno u razgovorima s obiteljima)
  - Film "Susret drugačije vrste"
  - Obiteljski utjecaji – trirazinski model
-

□ 17.30 – 19.00

- Obiteljska adaptacija, tugovanje i podrška
  - Zaključna rasprava
-

Obitelj

- ❑ Temeljni kontekst djetetovog razvoja i socijalizacije
  - ❑ Obiteljska dobrobit koja uključuje psihosocijalne i ekonomske faktore ima važne posljedice za djetetov socioemocionalni i kognitivni razvoj
  - ❑ Usluge usmjerene na obitelj osnažuju odrasle u njihovoj ulozi roditelja, njegovatelja, prvih djetetovih učitelja
-

Upoznavanje i vježba: zašto je važna usmjerenost na obitelj

- Svatko neka dovrši 3 rečenice koje su mu na listiću, te ga presavine i stavi na stol
  - Zatim neka svatko uzme nečiji listić (anonimni su)
  - Predstavite se (ime, gdje radite i kakva je vaša veza s ranoim intervencijom) te pročitajte dopunjene rečenice koje ste izvukli
-

Ključne sastavnice podrške usmjerene na obitelj

- ❑ Osigurati dobrobit i sigurnost svih članova obitelji
  - ❑ Ojačati kapacitete obitelji da može djelovati funkcionalno i da se fokusira na rješenja
  - ❑ Suradivati u procesu odabira ciljeva i donošenja odluka
  - ❑ Stvarati takav odnos između roditelja i stručnjaka u kojem će postojati obostrano povjerenje, poštovanje, iskrenost i otvorena komunikacija
  - ❑ Pružati individualizirane, fleksibilne i potrebne usluge svakoj obitelji
  - ❑ Povezati obitelj sa suradljivim, općim i kulturalno važnim mrežama podrške i usluga
-

Obiteljske potrebe za podrškom uključuju:

- potrebu za emocionalnom podrškom (odnositi se pozitivno prema djetetu i članovima obitelji, iskazivati interes za cijelu obitelj, biti prijazan, biti senzitivan, aktivno ih slušati, biti responzivan)
  - potrebu za materijalnom podrškom (financijska podrška, oprema, pomagala, didaktički materijali, pomoć pri zapošljavanju/pronalaženju zaposlenja.....)
  - potrebu za informacijama (o djetetovim teškoćama i načinima poticanja, o načinu dolaska do usluga za dijete, što raditi, kako razriješiti problemske situacije)
-

MJERNI INSTRUMENT

Upitnik obiteljskih potreba *Family Needs Survey*,
Bailey, D. B. i Simeonsson, R. J., 1988

- instrument konstruiran sa svrhom mjerenja specifičnih problema obitelji i djece s razvojnim teškoćama; u engleskome govornom području se primjenjuju više od 15 godina
- obuhvaća potrebe roditelja i cijele obitelji

Upitnik obiteljskih potreba

- 35 čestica koje čine šest ljestvica:
  - 1) potreba za informacijama
  - 2) potreba za osobnom podrškom
  - 3) komunikacija s okolinom
  - 4) zdravstvene i socijalne usluge /programi u lokalnoj zajednici
  - 5) financijska potpora
  - 6) potreba za podrškom obitelji
- oblik čestica „trebam ili potrebna mi je pomoć...“
- uz svaku česticu ponuđena tri odgovora: *ne*, *nisam sigurna/siguran* i *da*; svaki odgovor *da* boduje se jednim bodom

Jedno istraživanje iz Hrvatske (Kralj, 2012)

Uzorak roditelja

- prosječna starost majki 36 godina, TR 24-47 mj.
- prosječna starost očeva 38 godina, TR 25-50 mj.

radni status		spol		ukupno
		majke	očevi	
zaposleni	N	15	53	68
	%	25,0	88,3	56,7
nezaposleni	N	45	7	52
	%	75	11,7	43,3

Roditeljske potrebe: razlike između očeva i majki

- Kod tri čestice razlika između majki i očeva je 20 % i više, pri čemu su majke iskazale potrebu za:
  - više informacija o načinima podučavanja djeteta
  - pomoć pri objašnjavanju stanja svojeg djeteta drugoj djeci
  - više vremena za sebe - **razlika 51%**

Roditeljske potrebe

- Analiza odgovora roditelja u ljestvici *potreba za informacijama* - najzastupljenija potreba se odnosi na:
  - *informacije o uslugama i programima koje će dijete možda trebati u budućnosti (90%)*
  - *informacije o uslugama i programima koji su trenutno dostupni (83%)*
- Douma i dr. (2006) pružatelji usluga trebaju roditeljima ciljano pružiti informacije, ponuditi aktivnosti, skrbiti o mentalnom zdravlju djeteta i omogućiti savjetovanje, kako bi roditelji znali gdje, kada i u kojim uvjetima im određena usluga može biti dostupna

ZAKLJUČAK

- Utvrđene su razlike između majki i očeva mlađe djece s razvojnim teškoćama u obiteljskim potrebama.
- Majke pokazuju kvalitativno i kvantitativno različite potrebe u odnosu na očeve: majke imaju značajno veću potrebu za osobnom podrškom, podrškom u komunikaciji s okolinom, kao i za ukupnom razinom podrške.

ZA KRAJ

Osnovno pravilo je da je najvažnija ona potreba obitelji koju je izdvojila sama obitelj, a ne stručnjak.

Marty Wyngaarden Krauss, 2000

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>POTREBA ZA INFORMACIJAMA</u>		
1.	Trebam više informacija o stanju svojeg djeteta ili njegovim teškoćama.	53	42
2.	Trebam više informacija o tome kako izaći na kraj s ponašanjem svojeg djeteta.	32	28
3.	Treba mi više informacija o načinima podučavanja djeteta.	73	50
4.	Trebam više informacija o tome kako se igrati ili razgovarati sa svojim djetetom.	48	37
5.	Trebam više informacija o uslugama i programima trenutno dostupni za moje dijete.	92	75
6.	Trebam više informacija o uslugama i programima koje će moje dijete možda trebati u budućnosti.	95	85
7.	Trebam više informacija o rastu i razvoju djece.	42 ¹⁵	48

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>POTREBA ZA OSOBNOM POTPOROM</u>		
8.	Trebam nekoga u svojoj obitelji s kime mogu razgovarati o problemima.	20	10
9.	Treba mi više prijatelja s kojima mogu razgovarati.	28	22
10.	Potrebno mi je više prilika za susretanjem i razgovorom s drugim roditeljima djece s teškoćama u razvoju.	32	25
11.	Trebam više vremena za razgovor s djetetovom odgajateljicom ili terapeutom.	43	38
12.	Rado bih češće odlazio/la na razgovor o svojim problemima kod psihologa / socijalnog radnika / psihijatra.	12	12
13.	Trebam više razgovarati sa svećenikom koji mi može pomoći nositi se s problemima.	8	8
14.	Potrebno mi je više pisanih informacija o roditeljima koji imaju dijete slično momu.	40	27
15.	Treba mi više vremena za mene samu.	63	12

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>KOMUNIKACIJA S OKOLINOM</u>		
16.	Treba mi više pomoći u objašnjavanju stanja mojeg djeteta s razvojnim teškoćama drugoj braći ili sestrama.	5	10
17.	Treba mi pomoć pri objašnjavanju stanja djeteta s razvojnim teškoćama suprugu/supruzi ili njegovim/njezinim roditeljima.	12	3
18.	Moj/a suprug/a treba pomoć da bi razumio i prihvatio stanje našeg djeteta.	22	7
19.	Potrebna mi je pomoć da naučim kako reagirati kada prijatelji, susjedi ili nepoznate osobe pitaju o stanju mojeg djeteta.	22	7
20.	Potrebna mi je pomoć u objašnjavanju djetetovog stanja drugoj djeci.	28 ₁₇	8

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE</u>		
21.	Potrebna mi je pomoć u pronalaženju liječnika koji razumije mene i potrebe mojeg djeteta.	20	20
22.	Potrebna mi je pomoć u pronalaženju zubara koji želi primiti moje dijete.	28	20
23.	Potrebna mi je pomoć u pronalaženju dadilje koja je voljna i sposobna brinuti se o mojem djetetu.	13	10
24.	Potrebna mi je pomoć u pronalaženju adekvatnog vrtića ili igraonice za moje dijete.	55	43
25.	Potrebna mi je pomoć u pronalaženju adekvatnog smještaja mojeg djeteta za vrijeme misnog obreda u crkvi.	8	3

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>FINANCIJSKA POTPORA</u>		
26.	Potrebno mi je više novaca za osnovne životne potrebe, kao što su hrana, stanarina, lijekovi, odjeća i prijevoz.	23	27
27.	Potrebna mi je financijska pomoć za nabavku posebne opreme za potrebe mojeg djeteta.	20	18
28.	Potrebna mi je pomoć za plaćanje terapije, vrtića ili ostalih usluga potrebnih za moje dijete.	10	22
29.	Ja ili moj supruga/a trebamo savjet i pomoć pri nalaženju posla.	10	10
30.	Nemam dovoljno novaca za plaćanje dadilje ili dječje igraonice.	23	27
31.	Nemam dovoljno novaca za igračke potrebne mojem djetetu.	10	12

Postotak odgovora majki i očeva na česticama Upitnika obiteljskih potreba

	Čestica	% majki	% očeva
	<u>POTREBA ZA POTPOROM OBITELJI</u>		
32.	Našoj obitelji je potrebna pomoć pri rješavanju problema.	12	10
33.	Našoj je obitelji potrebna pomoć da naučimo dati podršku jedni drugima u teškim trenucima.	15	10
34.	Našoj je obitelji potrebna pomoć pri donošenju odluka o tome tko će obavljati kućanske poslove, voditi brigu o djetetu i ostala zaduženja u obitelji.	3	2
35.	Našoj je obitelji potrebna pomoć pri biranju i odlaženju na različite rekreacijske aktivnosti.	7	7